

Σοφία Μπραϊμάκου

ΜΑΤΑΜΠΡΕ

Ιστορίες που Σκοτώνουν
την Πείνα

Διηγήματα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2018

ΝΕΦΕΛΗ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Σοφία Μπραϊμάκου, *Ματάμπρε: Ιστορίες που σκοτώνουν
την πείνα*

Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας
Στο εξώφυλλο: σχέδιο της Mary Frost, *Shutterstock*
Διόρθωση: Πελαγία Μαρκέτου

1η έκδοση, Μάιος 2018

ISBN: 978-960-504-190-8

Για την ελληνική έκδοση:
© Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Σοφία Μπραϊμάκου

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80
τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093
e-mail: info@nnet.gr
<https://nefeli.fairead.net>

Σ' εκείνη, τον φίλο της και τον σκύλο της

ΜΑΤΑΜΠΡΕ

Σκυμμένος πάνω στο γραφείο, μη φύγει ούτε κόμμα. Αρνείται να συνυπογράψει το μνημόνιο των ντέσκτοπ με τις εξωτικές παραλίες. Και μόνο στη σκέψη που αφήνουν τα ίχνη από τα πέλματα πάνω στην άμμο τον πιάνουν ρίγη. Αποκηρύσσει τους πορτοκαλί φοίνικες, τα ροζ φλαμίνγκο με τα ανοιχτά φτερά, τις χρυσές αμμουδιές, τους βένγκε καπλαμάδες, τους άπλυτους κούριερ με το βαριεστημένο ύφος. Φευγαλέα κοιτά τον άντρα που κάθεται στο απέναντι γραφείο και επιδεικνύει δειγματολόγια, προσφορές, χαντς φρι, άι φονς και τάμπλετς, παιδιά και γυναίκα σε κατάσταση λοχείας, εισερχόμενα που αποπνέουν μεσημεριανή σπαρίλα, «στείλ' το σε όσους αποδέκτες μπορείς αλλιώς θα σε βρει μεγάλο κακό», προσφορές από ταχυφαγεία της περιοχής, υπόξινη μυρωδιά από τάπερ με σπιτικό φαγητό, λαδερά φασολάκια, ρολό κιμά τίγκα στο σκόρδο, λαχανοντολμάδες αυγολέμονο, «θέλει να σε δει στο γραφείο του», πασιέντζα σε παράθυρο σμίκρυνσης, κι έναν χτύπο τηλεφώνου που τον ακούς και νομίζεις πως έχει γίνει ένα με το αυτί σου, κοιμάσαι και ξυπνάς με τον ίδιο ήχο να σου σοδομίζει τον βιορυθμό μέρα νύχτα κι εσύ δεν αντιστέκεσαι πια, μέχρι που σιγά σιγά αρχίζεις να απολαμβάνεις τον βιασμό σου.

Ντριν, σου λέω, γαμώ την πουτάνα μου, ντριν.
«Παρακαλώ».

Σιωπή...

«Παρακαλώ», ξαναλέει. Αυτή τη φορά πιο υποτακτικά.

Ζεστή ανάσα στην άλλη άκρη του ακουστικού. Ακούει ασάλευτος, παγωμένος, κολλάει μέσα στον χωροχρόνο να αφουγκράζεται τη ζεστή, βαθιά αναπνοή που γλιστράει μέσα από τις ψηφιακές ίνες του τηλεφώνου και διεισδύει στο κουρασμένο του τύμπανο.

«Ποιος είναι;»

«Ποιος είναι; Ποιος είναι παρακαλώ; Παρακαλώ...»

Μπιπ, μπιπ... Κι ύστερα τίποτα. Κλείνω το ακουστικό. Κλείνει κι αυτός. Τον χαζεύω που προσπαθεί να συγκεντρωθεί στα λάθη της μακέτας. Φορά τα λεπτά γυαλιά της πρεσβυωπίας, στη λέξη στίλ πετάει το «υ» και την αφήνει με ένα δωρικό «ι». Ακολουθούν συνοπτικά μποξ με κανόνες για σύγχρονους αναλφάβητους τζέντλεμεν.

Διορθώνει με μικρά συμβολάκια, εξελληνίζει τα αγγλικά ονόματα, χαρίζει απλόχερα ν πριν από τ' αρσενικά επίθετα και τα ουσιαστικά, αφαιρεί από τον «Φερρέ» το ένα ρο, να δει τι θα απογίνει ο μόδιστρος χωρίς το περίβλημα του μακαρονισμού του, γεμίζει τη μακέτα με τα σύμβολα της εξουσίας του, αυτός, ο κορέκτορας της γλώσσας, κλεισμένος μέσα σ' ένα περιβάλλον αμόρφωτων αλαζόνων. Μια μικροσκοπική γυναίκα με αφύσικα ίσια ξανθά μαλλιά που χύνονται στους ώμους της και χαρακτηριστική αδυναμία

ως προς την παρήχηση του σίγμα τον πλησιάζει. Η έλλειψη ορθοφωνίας της τον απειλεί.

«Κύριε Βασίλη, να τα πούμε λίγο;»

Γι' αυτήν είναι απλά ο κύριος Βασίλης. Ο διορθωτής. Ή μάλλον, ένας διορθωτής. Του ζητάει τα ρέστα για τις επεμβάσεις.

Μέσα από τα κρύσταλλα πρεσβυωπίας την παρατηρεί που του γυρίζει την πλάτη επιδεικνύοντας ένα ζευγάρι τουρλωμένα οπίσθια τα οποία διαγράφονται κάτω από μια ροζ στενή βελουτέ φόρμα με πανηγυρτζίδικα κεντημένα στρας. Για να σηκωθεί από την καρέκλα του χρειάζεται φόρτε, τα γόνατά του υποκύπτουν στους νόμους της ηλικιακής βραδύτητας, αδυσώπητης για τα κάτω άκρα. Να τος τώρα, ένας καμπουριαστός χαμαιλέοντας με ένα τεράστιο λεκτικό λουμπάγκο σαν σαμάρι στη γαϊδουρινή του πλάτη. Διασχίζει τον ατέλειωτο στενό διάδρομο του γραφείου, διασταυρώνεται με ανθρωποειδή, μετράει τον αριθμό των βημάτων, δώδεκα από το γραφείο ως την καφετιέρα, εικοσιτρία από την κουζίνα στο μπάνιο συν δεκάξι σκαλιά ίσον τριάντα εννιά, εξήντα έξι από το γραφείο του ως το ατελιέ. Μια χυμώδης γραμματέας με μεγάλα γυαλιά μυωπίας τον προσπερνάει διατυμπανίζοντας τον αποκάλυπτο αισθησιασμό της, κι αυτός με το κεφάλι σκυμμένο μετράει τις ξετσίπωτες φλεβίτσες στα σηκωμένα νευρώδη πέλματα που ακροβατούν σε ένα ζευγάρι μαύρες δωδεκάποντες γόβες. Γνέφει στους λεπτούς αστραγάλους της κι εκείνοι σαν να τον υπακούνε, τεντώνονται αυτάρεσκα σε ένα ρετρό ξύλινο κρεβάτι, εκείνη

γυμνή, τα μαλλιά της χυμένα σαν θαλάσσια κύματα πάνω στα λευκά της στήθη, σαν την Μπεμπέ στο *Le Mépris*, ξαπλωμένη μπρούμυτα πάνω σε μια λευκή γούνα κι ένα σωρό φώτα να αλλάζουν και να πέφτουν φωτίζοντας πρώτα μπλε, μετά κόκκινα, ροζ κι ύστερα κίτρινα τις φακίδες στους γλουτούς και στην καμπυλωτή πλάτη.

«Σου αρέσει το στόμα μου;» βρυχάται με βραχνή, σέξι φωνή, ενώ αφήνει νωχελικά τον λαιμό της να πέσει στο πλάι του ώμου της.

«Σου αρέσει ο κώλος μου;» τσιρίζει με φωνή εξωγήινου πλάσματος κι ο λαιμός αρχίζει να περιστρέφεται αφύσικα γύρω γύρω από το σώμα.

Σ' αυτό το σημείο ξυπνάω. Παίρνω τα μάτια μου από την οθόνη, στα αυτιά βόμβος, κάνω κυκλικές ασκήσεις και γουρλώνω τα μάτια – έτσι λέει ξεκουράζονται οι κόρες που έχουν βγάλει πίεζελς κι αυτές. Τον παρατηρώ που διασχίζει τη ζούγκλα των εκτυπωτών με το αναμμένο λαμπάκι και τα συναδελφικά πηγαδάκια, δεν τον χάνω από το βλέμμα μου, αν τον χάσω θα με βρει μεγάλο κακό, γι' αυτό με προειδοποιούσε το ιμέιλ που έκανε τον γύρο του κόσμου κι ήρθε κι έσκασε στη μούρη μου μεσημεριάτικα.

Προσπαθεί ο δόλιος να περάσει τις αλλαγές της μακέτας στο μακ. Δυο κορίτσια γραφίστριες κρυφογελούν που τον βλέπουν έτσι αξιοθρήνητο. Στο γέλιο τους στρογγυλοκάθονται η απειλή και ο οίκτος.

«Άσ' το κυρ Βασίλη», του λέει η μία με τα μαύρα μάτια και τα κόκκινα τρέινερς. Κάνει τις αλλαγές εκ μέρους του σε αστραπιαίο χρόνο και συγχρόνως

χορεύει κλακέτες ως σύγχρονη Ντόροθι. Την ευχαριστεί για την εκδούλευση, μα εκείνη δεν του απαντάει, παρά συνεχίζει να χτυπάει δυνατά στο πάτωμα τις σόλες των κόκκινων παπουτσιών. Περιστρέφεται γύρω από τον άξονά της, ανοίγει τα χέρια και στο τέλος κάνει μια βαθιά υπόκλιση. Στη δική της γλώσσα αυτό σημαίνει «παρακαλώ». Γυρίζει στο γραφείο του. Κι άλλες μακέτες στοιβαγμένες η μία πάνω στην άλλη. Παραδίδεται ολότελα στην ήττα του, πνιγμένος από τη βαβούρα του δημοσιογραφικού ομίλου όπου εργάζεται στην ηλικία αυτή για πενιχρά χρήματα.

Καθαρίζει την επιφάνεια του γραφείου με αντισηπτικό μαντιλάκι, μαζεύει τα χαρτιά και τα τοποθετεί με προσοχή μέσα στην τσάντα του, μήπως τσαλακθούν και χάσουν την αξία τους τα σύμβολα, να τα ετοιμάσει το βράδυ, κάτω από το θαμπό φως της λάμπας. Κουμπώνει προσεκτικά το αγγλικό τουίντ. Το κουμπί στο αριστερό μανίκι που κρέμεται από μια κλωστή, η ξηλωμένη φόδρα, το φθαρμένο φεντόρα, τα τριμμένα δερμάτινα γάντια υπακούουν στους νόμους μιας ισοπεδωτικής συνήθειας.

Απευθύνει μια υπόκωφη καληνύχτα. Ποτέ δεν παίρνει απάντηση σε αυτές τις δειλές καληνύχτες, λες και από αυτό το γραφείο οι άνθρωποι δεν είναι γραφτό τους να φεύγουν, παρά μονάχα να καταλαμβάνουν χώρο σαν γλάστρες με φυτά εσωτερικού χώρου τοποθετημένα σε γωνίες. Υποβασταζόμενος από τη μακριά μαύρη ομπρέλα κλείνει πίσω του τη στιβαρή πόρτα. Κατεβαίνει τη Μιχαλακοπούλου, στο ύψος

του Χίλτον στρίβει στη Βασιλίσσης Σοφίας. Βγαίνει στην Πανεπιστημίου και κατηφορίζει. Απολαμβάνει όσο τίποτα να περπατάει μονάχος στην πόλη, θαρρείς πως της μιλά κι αυτή του απαντάει μέσα από το απαλό της σύθαμπο, το άρωμα που αναδίδει το αγιόκλημα, τον παλμό της καρδιάς των κτιρίων, τους διαβάτες με τα φευγαλέα βλέμματα που τον προσπερνούν. Έξω από το Βρετάνια αρχίζει να σχηματίζεται ουρά, «φιλαράκι, μήπως σου βρίσκεται κάνα τσιγάρο;», «είμαι άστεγος ένα χρόνο και θέλω κάνα φίλο να πάρω κάτι να φάω», ένα ολόδροσο κορίτσι περνά από δίπλα του αφήνοντας τους ανθούς της κερασιάς που αναδύονται από το δέρμα της να παρασυρθούν απ' τον αέρα και να φτάσουν στις κόγχες της μύτης του. Ο αέρας του καθαρίζει το μυαλό από τον τονισμό των αφελών, από τους φθόγγους των δυσλεξικών, τα κόμματα των νευρωτικών, τα αποσιωπητικά των ανόητων, τα τριπλά θαυμαστικά των γκροτέσκων. Σύνολο, χίλια εξακόσια πενήντα οχτώ βήματα. Υπομονετικά περιμένει στη στάση έναν μονό αριθμό που τον σταματάει στην Πατησίων. Στον Άγιο Λουκά στρίβει από πίσω, άλλα εκατόν εξήντα οχτώ βήματα μέχρι να βρει το κλειδί που 'χει κουρνιαώσει μέσα στη σχισμή της ξηλωμένης φόδρας και να ανοίξει την παλιά σκουριασμένη πόρτα που τον βγάζει σε ένα μικρό χολ. Μυρωδιά από κάρι και γκάραμ μασάλα, ζεστό ψωμί βουτύρου, δυο παιδάκια μετράνε «θαλάθα, χάρμπια, κχάμσα» κάνοντας κουτσό πάνω στο φθαρμένο μωσαϊκό με τις ασπρόμαυρες ψηφίδες. Τριάντα σκαλιά μέχρι τον δεύτερο όροφο, η χαρο-

καμένη από το διπλανό διαμέρισμα κάθε μέρα τέτοια ώρα τηγανίζει αυγά μάτια, πέντε ανάσες μέχρι να μπει μέσα. Τώρα που βρίσκεται μέσα στο σπίτι, οι αποστάσεις δεν έχουν πια σημασία. Το ξεχαρβαλωμένο ξύλινο ρολόι τοίχου είναι σταματημένο στις δέκα παρά είκοσι, ο χρόνος μένει μετέωρος πάνω στο παλιό σεκρετέρ με τους φιλντισένιους κόπτες, τις πορσελάνινες βοσκοπούλες, τον μικρό, πονηρό τσοπάνη, στη λύπη που στρέφεται τώρα μέσα του, σ' αυτές τις νεκρές ώρες που δεν έχει να μετρήσει τίποτα (γιατί πώς να μετρήσεις την μπουκωτική υπόξινη μυρωδιά της σόγιας, τα υστερικά γαβγίσματα της γριάς πόρνης του πρώτου, τα ζεστά γέλια των παιδιών στο διπλανό διαμέρισμα, τις απλωμένες σωβρακοφανέλες που γίνονται ένα με τα στυφά μπουγαδόσχοινα, τα καλώδια και την αιθαλομίχλη του μουντού αστικού ουρανού). Βγάζει το σακάκι και τη ζακέτα του, τα κρεμάει πάνω στον καλόγερο της εισόδου, ύστερα κατευθύνεται στο γραφείο. Προσεκτικά ανοίγει την τσάντα του και παίρνει τα φύλλα των πρωινών εφημερίδων. Σημειώνει τα λάθη που ξεφύγανε από τους άλλους διορθωτές, τα μαρκάρει, κόβει τα αποκόμματα με τις λάθος λέξεις και τα βάζει σε ένα άλμπουμ κάτω από φωτογραφίες γνώριμων προσώπων. Η μάνα του μικρή ζυμώνει με τα παιδικά χεράκια έναν «προξειμένιο άρτο» μαζί με τη δική της μητέρα και τα αδέρφια της. Παραδίπλα η κυρία Λεονώρα με τον ίδιο μωρό στην αγκαλιά της κι από κάτω η λέξη «νόθρο». Σε μια άλλη η ίδια, σε μεγάλη ηλικία, με τη φίλη της Μερσέντες και τον

αργεντίνο δεύτερο άντρα της στην κουζίνα του σπιτιού τους στο Μπουένος Άιρες μαγειρεύουν, κι από κάτω οι λέξεις «Μπουένος Άριες», «Αργκεντινή», «μεταναύστευση», «Ελεανόρα», «matabre», «όνιδος». Ο ίδιος με το καινούριο του τουίντ παλτό, δώρο της γιαγιάς του, φαίνεται να μην τον απασχολούν η «αποφήτηση», η «φιλολογία», το «πανοφόρι». Ο πατέρας του, νέος και κορδωμένος, με το παχύ του μουστάκι «στρατιότητας». Ένα άλμπουμ ζωής μέσα στα λάθη, δεν χορταίνει να το ξεφυλλίζει με ιδεοψυχαναγκαστική λαιμαργία, να εμπλουτίζει τα παλιά με καινούρια. Μια ιεροτελεστία ψυχωσική που την έχει αναγάγει σε ρουτίνα, ένα ειδικό χρέος του μέσα στην ημέρα, μια ιδέα που δεν τη χορταίνει. Μέχρι να έρθει η μέρα που οι σελίδες του άλμπουμ θα τελειώσουν όλες, κενό δεν θα απομείνει κανένα από τη συσσώρευση των ορθογραφικών λαθών. Κι ένας ανελέητος βορβορυγμός στο στομάχι του, του γυρίζει τα σωθικά, μια πείνα ανεξέλεγκτη, ένα φυγείο άδειο, ένα καμινέτο ανοιχτό. Η στιγμή που φοβόταν περισσότερο όλη του τη ζωή. «Η μέρα που δεν χωράνε άλλα λάθη», σκέφτεται και μία μία σκίζει τις σελίδες του άλμπουμ, τις πλάθει σε μικρά μπαλάκια κι αφού τις κάνει τέλεια μικρά στρογγυλά μπουρεκάκια μπουκώνεται με αυτά, τρώει τη γιαγιά του και τους θείους του, τη μάνα του, σε μικρές μπουκιές καταπίνει την Αργκεντινή και το Μπουένος Άριες, κι ύστερα ετοιμάζεται να καταπιεί κι άλλα λάθη, μια γυναίκα με μαύρα μάτια και κόκκινα παπούτσια, ένα μωρό που ήρθε χωρίς να το ζητήσει, μια καθη-

μερινότητα που δεν την άντεχε, αντικαταθλιπτικά και ρολό κιμά. Μια μεγάλη καταβόθρα λαθών, ορθογραφικών και μη, ήταν τελικά ο Βασίλης ο διορθωτής, αυτό θα γράφει το RIP στον τάφο του, και για να τον διακωμωδήσουν με την ελαφρότητα που αρμόζει σε τέτοιες περιστάσεις, οι λιγοςτοί φίλοι θα το γράψουν λάθος αντιστρέφοντας τα ο με ω και τα ι με τα η. Μέσα σε αυτό το μικρό δωμάτιο έζησε ο κακομοίρης ο κύριος Βασίλης, ο διορθωτής, να, εδώ σε αυτό το μίζερο γραφειάκι καμπούριασε και σκέβρωσε ο κορέκτορας, γιατί έπαιρνε στην πλάτη του τα λάθη τα δικά του και όταν του τελειώσανε έπαιρνε και τα λάθη των άλλων, το πρωί τα διόρθωνε στις μακέτες, το βράδυ χορεύανε μπροστά του ένα ένα, όπως χορεύουν τώρα τα σύμβολα, οι χαρακτηρισμοί, τα αγγλικά εισαγωγικά, τα μπολντ και τα άλλα τυπογραφικά στοιχεία, στον ρυθμό ενός ατέλειωτου ντριν που με ρουφάει, ενός κούριερ που περιμένει να τον πληρώσω για να παραλάβω το μεσημεριανό μου, ενός στελέχους που κάθεται σαν το κοράκι πάνω από το κεφάλι μου, μετρώντας ανάποδα τα λεπτά και τα δευτερόλεπτα που αποδίδω μέσα σε αυτόν τον καθημερινό εργασιακό τάφο.

Ντριν, σου λέω, γαμώ την πουτάνα μου. Ντριν.

«Ρε Βασίλη, πιάσε κανένα τηλέφωνο».

Ο ήχος του τηλεφώνου με ξυπνάει από το βαθύ εργασιακό κώμα στο οποίο έχω βυθιστεί το τελευταίο πεντάλεπτο. Σηκώνω το ακουστικό ξεροβήχοντας, δεν χαζεύω κύριε μαλάκα, μόνο να, τον πήρα λίγο και έγειρα. Αυτό δεν είναι εργασιακό περιβάλλον.

Είναι το *Goodbye Lenin*. Μια μέρα θα ξυπνήσω από το κώμα, θα είμαι γέρος, θα δουλεύω για τρεις κι εξήντα, η φόδρα μου θα είναι ξηλωμένη, ένα κουμπί θα κρέμεται από μια φθαρμένη, αδύναμη κλωστή, τα μαλλιά μου θα έχουν ασπρίσει κι εγώ ακόμα θα μαλώνω με τον δαίμονα του τυπογραφείου.

Γι' αυτό σου λέω, έλα να την κάνουμε από δω μέσα. Σήμερα, τώρα αν είναι δυνατόν, να φύγουμε το γρηγορότερο, αλλιώς θα μας βρει μεγάλο κακό. Γι' αυτό μας προειδοποιεί τελικά το σπαμ που έκανε τον γύρο του γραφείου. Να κλέψουμε το αμάξι του γελοίου με το τάμπλετ, να διασχίσουμε την Κηφισίας τρέχοντας, που δεν θα 'ναι πια η Κηφισίας αλλά η Route 66, να γαζώσουμε με σφαίρες όποιον πάει να σταθεί εμπόδιο. Πού και πού θα σταματάμε σε κανένα ντάινερ για μπέργκερς, πανκέικς και άλλα τρανς, ή για να ληστέψουμε καμιά τράπεζα, θα κάνουμε έρωτα σε drive-in, θα διασχίζουμε τους δρόμους, θα γίνουμε μεγάλες λεωφόροι κι ο άνεμος θα μας σκορπίζει μακριά φυσώντας τη σκόνη μας πάνω στα ψηλά καλαμπόκια. Έλα, σου λέω, φόρα τα κόκκινα λουστρίνια σου και ακολούθησέ με χορεύοντας κλακέτες, μην κωλώνεις, διαφορετικά εγώ θα μεταλλαχτώ σε κυρ Βασίλη, στον μανιακό διορθωτή που θα καθαρίζει τις επιφάνειες με αντισηπτικά μαντιλάκια κι εσύ θα καταλήξεις μουτζούρα στη μακέτα μου. Γγγρρρρ, κάνει το στομάχι μου και βγάζει φωτιά, γρρρρρ, γρρρρρρ, σαν την πειραγμένη μηχανή του αυτοκινήτου που θα κλέψουμε για να διασχίσουμε τον αμερικανικό νότο, κι έχω μια πείνα απε-

ρίγραπτη μωρό μου, να ζήσω σαν άνθρωπος κι όχι σαν ζόμπι μέσα σε αυτό το κωλοχανείο, να σηκωθώ όρθιος, να τους περάσω τα τηλέφωνα κολιέ, να τους χώσω τα τάμπλετς και τα φωτοτυπικά στον κώλο, να εκσπερματώσω πάνω στην οθόνη με τα ροζ φλαμίνγκο, να σοδομίσω την οικογενειακή γαλήνη που φιγουράρει στο γραφείο του μαλάκα. Κι ούτε η χοντρή με τους λαχανοντολμάδες και τα πλαστικά τάπερ, ούτε τα αιματηρά ντεντλάινς, ούτε δέκα χιλιάδες μακέτες στη σειρά γεμάτες με όλα τα ορθογραφικά του κόσμου θα μπορέσουν να με σταματήσουν.

Το matambre (από το matar και το hambre) είναι παραδοσιακό αργεντίνικο ρολό με κρέας, γεμιστό με λαχανικά, αυγά και διάφορα καρυκεύματα. Σημαίνει «αυτό που σκοτώνει την πείνα».